

SENTENZA TAL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA (Il-Ġames Awla)

13 ta' Marzu 2014 (*)

“Sitt Direttiva tal-VAT — Eżenzjonijiet — Artikolu 13B(d)(3) u (6) — Fondi speċjali ta' investiment — Skemi ta' pensjonijiet tal-irtirar okkupazzjonali — Amministrazzjoni — Tranżazzjonijiet li jikkonfermaw depożiti, kontijiet kurrenti, pagamenti u trasferimenti

Fil-Kawża C-464/12,

li għandha b'ala suġġett talba għal deċiżjoni preliminari skont l-Artikolu 267 TFUE, imressqa mill-Østre Landsret (id-Danimarka), permezz ta' deċiżjoni tat-8 ta' Ottubru 2012, li waslet fil-Qorti tal-Ġustizzja fis-17 ta' Ottubru 2012, fil-proċedura

ATP PensionService A/S

vs

Skatteministeriet,

IL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA (Il-Ġames Awla),

komposta minn T. von Danwitz, President tal-Awla, E. Juhász, A. Rosas (Relatur), D. Šváby u C. Vajda, Imġallfin,

Avukat ġenerali: P. Cruz Villalón,

Reġistratur: C. Strömholm, Amministratur,

wara li rat il-proċedura bil-miktub u wara s-seduta tat-2 ta' Ottubru 2013,

wara li kkunsidrat l-osservazzjonijiet ippreżentati:

- għal ATP PensionService A/S, minn H.S. Hansen u T. Kristjánsson, avukati,
- għall-Gvern Daniż, minn V. Pasternak Jørgensen, b'ala aġent, assistit minn K. Lundgaard Hansen, avukat,
- għall-Gvern tar-Renju Unit, minn R. Hill, barrister,
- għall-Kummissjoni Ewropea, minn L. Lozano Palacios, M. Clausen u C. Barslev, b'ala aġenti,

wara li semgħet il-konklużjonijiet tal-Avukat ġenerali, ippreżentati fis-seduta tat-12 ta' Diċembru 2013,

tagħti l-preżenti

Sentenza

1 It-talba għal deċiżjoni preliminari tirrigwarda l-interpretazzjoni tas-Sitt Direttiva tal-Kunsill 77/388/KEE, tas-17 ta' Mejju 1977, fuq l-armonizzazzjoni tal-liġijiet tal-Istati Membri dwar taxxi fuq

id-d?ul mill-bejg? - Sistema komuni ta' taxxa fuq il-valur mi?jud: ba?i uniformi ta' stima (?U Edizzjoni Spe?jali bil-Malti, Kapitolu 9, Vol. 1, p. 23, iktar 'il quddiem is-“Sitt Direttiva”).

2 Din it-talba ?iet ippre?entata fil-kuntest ta' kaw?a bejn ATP PensionService A/S (iktar 'il quddiem “ATP”) u l-iSkatteministeriet (Ministru tal-Finanzi) fir-rigward ta' rifjut ta' e?enzjoni tat-taxxa fuq il-valur mi?jud (iktar 'il quddiem il-“VAT”) ta' ?ertu provvista ta' servizzi minn ATP g?al fondi ta' irtirar okkupazzjonali.

Il-kuntest ?uridiku

Id-dritt tal-Unjoni

3 L-Artikolu 13B(d) tas-Sitt Direttiva jipprovdi kif ?ej:

“Ming?ajr pre?udizzju g?al disposizzjonijiet o?rajn tal-Komunità, l-Istati Membri g?andhom je?entaw li ?ejjin ta?t kondizzjonijiet li huma g?andhom jistabilixxu g?al skopijiet biex jassiguraw l-applikazzjoni korretta u ?ara tat-tali e?enzjonijiet u tal-prevenzjoni ta' kawlkunkwe eva?joni, evitar jew abbu? possibbli:

[...]

d) it-transazzjonijiet li ?ejjin:

[...]

3. transazzjonijiet, inklu? negozjar, li jikkon?erna d-depo?itu u l-kontijiet kurrenti, pagamenti, trasferimenti, debiti, ?ekkijiet u strumenti o?rajn negozzjabbli, imma esklu?i l-kollezzjoni tad-debitu u l-fattorar;

[...]

6. mani??jar ta' fondi spe?jali ta' investiment kif definiti mill-Istati Membri”.

4 L-Artikolu 1(2) tad-Direttiva tal-Kunsill 85/611/KEE, tal-20 ta' Di?embru 1985, dwar il-koordinazzjoni ta' li?ijiet, regolamenti u dispo?izzjonijiet amministrattivi li jirrelataw g?al impri?i ta' investiment kollettiv f'titoli trasferibbli (UCITS) (?U Edizzjoni Spe?jali bil-Malti, Kapitolu 6, Vol 1, p. 139), kif emendata bid-Direttivi 2001/107/KE u 2001/108/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, tal-21 ta' Jannar 2002 (?U Edizzjoni Spe?jali bil-Malti, Kapitolu 6, Vol. 4, rispettivament p. 287 u p. 302, iktar 'il quddiem, id-“Direttiva 85/611”), jiddefinixxi dawn l-organi kif ?ej:

“G?all-iskopijiet ta' din id-Direttiva, u so??ett g?all-Artikolu 2, UCITS g?andhom ikunu impri?i:

– li l-unika mira hija l-investment kollettiv f'titoli trasferibbli u/jew f'assi likwidi finanzjarji o?rajn imsemmija fl-Artikolu 19(1) ta' kapital mi?bur mill-pubbliku u li jopera fuq il-prin?ipju ta' tixrid tar-riskju

u

– li l-unitajiet tag?hom huma, fuq it-talba tat-titolari, mixtrija mill-?did jew mog?tija lura, direttament jew indirettament, mill-assi ta' dawk l-impri?i. Azzjoni me?uda minn UCITS sabiex ji?i assigurat li l-valur tal-bor?a ta' l-unitajiet tag?ha ma jvarjawx b'mod sinifikanti mill-valur nett tag?hom ta' l-assi g?andha titqies b?ala ekwivalenti g?al dan ix-xiri mill-?did jew il-fidwa.”

5 Skont it-tieni subparagrafu tal-Artikolu 5(2) tad-Direttiva 85/611, “[l]-attività ta' amministrazzjoni ta' unit trusts/fondi komuni u ta' kumpanniji ta' investiment tinkludi g?all-iskop ta'

din id-Direttiva, il-funzjonijiet imsemmija fl-Anness II li mhumex kompleti.”.

6 Dan l-Anness II isemmi l-punti li għajjin fost il-“[f]unzjonijiet inklużi fl-attività ta' l-amministrazzjoni kollettiva tal-portfolio”:

– Amministrazzjoni ta' investiment.

– Amministrazzjoni:

- a) servizzi ta' kontabilità legali u ta' amministrazzjoni ta' fond;
- b) inkjести tal-klijenti;
- c) valutazzjoni u pprezzar (inklużi rifużjonijiet fuq it-taxxa);
- d) monitoreaġ regolatorju ta' konformità;
- e) manutenzjoni tar-reġistru tat-titolari ta' l-unità;
- f) distribuzzjoni tad-dħul;
- g) kwistjonijiet u fidi ta' unitajiet;
- h) riżoluzzjonijiet ta' kuntratti (inkluża l-kunsinna ta' -sertifikat);
- i) iż-żamma ta' reġistri.

– it-Tqegħid fis-suq”.

7 L-Artikolu 5g(1) tad-Direttiva 85/611 introduża l-possibbiltà għall-Istati Membri li “jippermettu lill-kumpanniji ta' l-amministrazzjoni jiddelegaw lil partijiet terzi għall-iskop ta' kondotta iktar effiċjenti tan-negozju ta' kumpanniji li jwettqu għan-nom tagħom funzjoni proprja waħda jew iktar” sakemm dan il-mandat jissodisfa l-kundizzjonijiet stabbiliti fil-punti (a) sa (i) tal-Artikolu 5g(1).

Id-dritt Dani?

L-iskema Daniża ta' pensjonijiet tal-irtirar

8 Il-qorti tar-rinvju tiddeskrivi l-iskema Daniża ta' pensjonijiet tal-irtirar kif għej.

9 Hija tindika li din l-iskema hija maqsuma fi tliet pilastr: l-ewwel wiegħed ikopri l-pensjoni legali (b'mod partikolari il-“folkepension” il-pensjoni tal-irtirar tal-Istat), it-tieni wiegħed, l-iskemi ta' pensjoni tal-irtirar okkupazzjonali komplementari, u t-tielet wiegħed, it-tfaddil għall-pensjoni individwali komplementari. Filwaqt li l-ewwel pilastru huwa ffinanzjat mit-taxxi, it-tieni u t-tielet pilastru (tfaddil għall-pensjoni komplementari) huma ffinanzjati mill-benefiċjarji tal-pensjonijiet imqallsa, jiġifieri l-affiljati.

10 L-iskemi komplementari (it-tieni u t-tielet pilastru) huma ffinanzjati ġeneralment permezz ta' kontribuzzjonijiet finanzjarji għall-skema ta' pensjoni rregolata minn istituzzjoni ta' irtirar (b'mod partikolari l-fondi ta' irtirar) jew istituzzjoni finanzjarja. Fil-każ ta' skemi ta' pensjoni okkupazzjonali (it-tieni pilastru), il-persuni li jimpjegaw iktar b'ala prinċipju kontribuzzjonijiet għall-pensjoni f'isem l-impjegati lejn fond ta' irtirar iktar dan ukoll jista' jkun istituzzjoni finanzjarja.

11 It-tfaddil għall-pensjoni komplementari (it-tieni u t-tielet pilastru) hija b'ala prinċipju skema għall-kontribuzzjonijiet definiti, jiġifieri l-ammont tal-kontribuzzjoni għall-pensjoni huwa miftiehem,

filwaqt li l-ammont tal-pensjoni m'allsa tiddependi minn na?a, mill-importanza tal-ammonti m'allsa lill organu ta' tfaddil g'all-pensjoni u, min-na?a l-o?ra, mill-prestazzjoni li tirri?ulta minn dan l-investment (imnaqqsa l-ispejje? asso?jati mat-tfaddil).

12 Il-kunsiderazzjoni g'al tfaddil g'all-pensjoni komplementari tista' tie?u l-forom li ?ejjin:

- vitalizju m'allas sal-mewt tal-affiljat;
- pensjoni m'allsa f'numru ta' partijiet mid-data tal-irtirar;
- kapital im'allas f'daqqa fid-data tal-irtirar.

13 Fil-ka? ta' pensjonijiet tal-irtirar fil-forma ta' vitalizju, affiljat jista' jir?ievi pensjoni m'allsa regolarment mid-data tal-irtirar tieg?u sal-mewt tieg?u. L-ammont ta' din il-pensjoni huwa kkalkulat, minn na?a, fuq l-aspettattiva medja tal-?ajja tal-affiljati benefi?jarji ta' pensjoni u, min-na?a l-o?ra, fuq l-ammont ta' tfaddil imwettaq fid-data tal-irtirar. Affiljat jista' ju?a r-rikavat mit-tfaddil fil-forma ta' pensjoni m'allsa f'numru ta' partijiet jew f'kapital, sabiex jikseb pensjoni tal-irtirar fil-forma ta' vitalizju jew sabiex jippro?edi g'al kontribuzzjoni supplimentari g'al vitalizju e?istenti.

14 Il-kontribuzzjonijiet g'al pensjoni m'allsa fi pjan ta' tfaddil g'all-pensjoni komplementari jistg?u jitnaqqsu, f'?erti limiti, skont il-le?i?lazzjoni fiskali Dani?a dwar it-taxxa tad-d?ul. Id-dritt g'al tnaqqis huwa indipendenti minn jekk din tirrigwarda kontribuzzjoni finanzjarja g'al pjan ta' tfaddil g'all-pensjoni irregolata minn istituzzjoni ta' irtirar jew skema ta' tfaddil g'all-pensjoni miftu?a f'istituzzjoni finanzjarja.

15 Id-de?i?jonijiet dwar l-ammont ta' kontribuzzjonijiet im'allsa g'al skema ta' pensjoni u g'at-tqassim tal-kontribuzzjonijiet im'allsa fi vitalizju jew f'pensjoni m'allsa f'numru ta' partijiet jew f'kapital, isiru mill-affiljat.

16 Madankollu, fil-ka? tal-iskemi ta' pensjoni tal-irtirar okkupazzjonali (it-tieni pilastru), huma normalment l-imsie?ba so?jali (organizzazzjonijiet tal-persuni li jimpjegaw u organizzazzjonijiet sindakali), li jirrappre?entaw lill-persuni li jimpjegaw u l-impjegati, li jiftiehm u dwar il-kundizzjonijiet tal-pensjoni g'all-impjegati fil-kuntest ta' negozjar kollettiv rikorrenti.

17 G'all-impjegati koperti minn tali ftehimiet kollettivi, l-ammont tal-kontribuzzjonijiet miftiehma huwa b?ala prin?ipju m'allas lil fond ta' irtirar (fond ta' irtirar okkupazzjonali). Minbarra dawn il-kontribuzzjonijiet obbligatorji, l-impjegati jistg?u jag??lu li jag?mlu kontribuzzjonijiet finanzjarji komplementari g'all-iskema ta' pensjoni tal-irtirar okkupazzjonali jew li jid?lu fi skema ta' tfaddil g'all-pensjoni individwali ma' istituzzjoni finanzjarja.

18 L-iskemi ta' tfaddil g'all-pensjoni individwali (it-tielet pilastru), barra minn hekk jinkludu l-kontribuzzjonijiet finanzjarji m'allsa minn persuni li ma g'andhomx skema ta' pensjoni tal-irtirar min?abba fil-kundizzjonijiet tal-impjeg tag?hom. Dan huwa partikolarment minnu fil-ka? tal-professionisti, tal-persuni li jimpjegaw u tal-amministraturi. Dawn jistg?u madankollu wkoll jag??lu li jag?mlu kontribuzzjonijiet finanzjarji g'al skema ta' pensjoni tal-irtirar okkupazzjonali (it-tieni pilastru) jekk tali skema hija prevista g'all-impjegati tal-kumpannija.

Id-dispo?izzjonijiet Dani?i fil-qasam tal-VAT

19 L-Artikolu 13(1)(11)(c) u (f) tal-Li?i dwar il-VAT (momsloven) jiddisponi:

“Il-merkanzija u s-servizzi segwenti g'andhom ikunu e?enti mill-VAT:

[...]

11) L-attivitajiet finanzjarji segwenti:

[...]

c) tranżazzjonijiet, inkluż negozjar, li jikkonfermaw depożiti, kontijiet kurrenti, pagamenti, trasferimenti, debiti, żekkijiet u strumenti ożrajn negozzjabbli, imma eskluż l-irkupru tad-debiti;

[...]

f) l-amministrazzjoni ta' fondi speċjali ta' investiment".

20 Il-linji gwida amministrattivi (Den Juridiske Vejledning) 2012/2, D.A.5.11.6, li huma istruzzjonijiet uffiċjali tal-awtoritajiet dwar l-interpretazzjoni tal-Liġi dwar il-VAT, jipprovdu li l-eżenzjoni tat-tranżazzjonijiet li jikkonfermaw depożiti jew kontijiet kurrenti, b'mod partikolari jkopru l-ftuż ta' kontijiet nazzjonali, it-tfaddil għall-pensjoni u l-pjanijiet l-ożra ta' tfaddil ożrajn, kif ukoll id-depożitu u l-żbid ta' fondi mill-kontijiet.

21 Jirriżulta fir-rigward tat-tranżazzjonijiet dwar pagamenti u trasferimenti li "[t]-tranżazzjonijiet dwar pagamenti u trasferimenti jikkonsistu f'trasferiment ta' fondi fi flus, b'mezzi elettronici, pereżempju ta' żentru informatiku jew tas-SWIFT (Sożjetà għat-telekomunikazzjoni finanzjarja interbankarja dinjija), jew fuq il-bażi ta' dokumenti m'ejjija f'żerti kundizzjonijiet. Il-pagamenti, it-trasferimenti u t-tranżazzjonijiet ta' żlas jistgħu jsiru minn subkuntratturi, pereżempju PBS".

22 Il-linja gwida D.A.5.11.9.3 tindika li l-immaniżżjar ta' fondi speċjali ta' investiment b'mod partikolari jkopru:

- l-amministrazzjoni ta' kuljum tal-portfolio u b'mod partikolari tal-kontabbiltà;
- il-pariri u d-deżiżjonijiet ta' fondi ta' investiment u t-tweqqif ta' xiri u ta' bejgħ ta' titoli trasferibbli għall-fondi;
- l-evalwazzjoni skont il-valuri attwali tal-unitajiet;
- il-żruż u r-rimbors ta' żertifikati ta' investiment;
- is-servizzi amministrattivi l-ożra, b'mod partikolari t-teknoloġiji tal-informatika, il-prospetti, il-marketing, l-amministrazzjoni kif ukoll l-iżvilupp u l-analiżi.

23 Minn dan isegwi wkoll li l-istruzzjonijiet fuq imsemmija tal-eżenzjoni tal-VAT japplikaw għall-immaniżżjar ta' fondi speċjali ta' investiment, minkejja l-fatt li dan l-immaniżżjar huwa effettwat mill-istess fondi jew minn kumpannija amministrattiva jew organu ieżor li kien legalment intitolat jagħmel dan.

24 Fil-punt 2 tad-deżiżjoni tar-rinvju, l-Østre Landsret (Qorti Reżjonali tal-Lvant) jindika li l-linja gwida D.A.5.11.9.2 tiddekrivi l-fondi speċjali ta' investiment kif żej:

“B’risposta kontraenti, l-iSkatterådet [Kunsill nazzjonali tat-taxxa] segwa s-sentenza tal-Qorti tal-ustizzja [tat-28 ta’ unju 2007, JP Morgan Fleming Claverhouse Investment Trust u The Association of Investment Trust Companies, (C-363/05, abra p. l-5517, iktar ‘il quddiem is-sentenza ‘JP Morgan Fleming’)]. Fir-risposta tagħha, l-iSkatterådet jiddefinixxi l-fondi speċjali ta’ investiment kkunsidrati b’ala e’enti mill-VAT bis-sa’ ta’ l-urisprudenza Dani’a. Ara l-informazzjoni dwar l-interpretazzjoni tal-kwistjoni fiskali 2008 353.SR.

Il-fondi speċjali ta’ investiment li jgħin huma e’enti mill-VAT fl-Artikolu 13(1)(11)(f) tal-Liġi dwar il-VAT]:

1. Il-fondi speċjali ta’ investiment u fondi o’rajn [UCITS] koperti mid-Direttiva [85/611].
2. Il-fondi speċjali ta’ investiment li jimmani’ jaw kontijiet, ara l-Artikolu 2 tal-Liġi dwar it-tassazzjoni ta’ detenturi ta’ fondi speċjali ta’ investiment li jimmani’ jaw kontijiet, independentement mill-fatt li dawn il-fondi huma koperti jew le mid-Direttiva [85/611].
3. L-organi ta’ investiment kollettiv ta’ natura fiskali li jaqgħu ta’ l-Artikolu 16C(1) tal-Liġi dwar il-ba’i tal-kontribuzzjonijiet [Ligningsloven], kemm jekk su’etti jew le għad-Direttiva [85/611].
4. Is-soġġetajiet jew fondi ta’ investiment li jaqgħu ta’ l-Artikolu 19(2), (3) u (4) tal-Liġi dwar it-tassazzjoni tal-ishma [Akteavancebeskatningsloven] kemm jekk su’etti jew le għad-Direttiva [85/611].
5. Il-fondi speċjali ta’ investiment permezz tal-kapitalizzazzjoni li jo’or’u iertifikati li jaqgħu ta’ l-Artikolu 1(1)(5a) tal-Liġi dwar is-servizzi soġġali [Lov om social service] kemm jekk su’etti jew le għad-Direttiva [85/611].
6. Is-soġġetajiet fiduċjarji ta’ investiment, ara [is-sentenza JP Morgan Fleming] kemm jekk su’etti jew le għad-Direttiva [85/611].
7. L-istituzzjonijiet l-o’ra ta’ investiment kollettiv f’titoli trasferibbli li, wara evalwazzjoni konkreta, jistgħu jtgħiesu b’ala li joffru servizzi komparabbli għal dawk offruti mill-fondi speċjali ta’ investiment li jaqgħu ta’ il-punti 1 sa 6, u li jikkompetu ma’ dawn is-servizzi, b’mod partikolari lill-membri u lill-azzjonisti fir-rigward tad-distribuzzjoni tar-riskji assoġġati ma’ investimenti f’titoli trasferibbli.”

Il-fatti fil-kawża prinċipali u d-domandi preliminari

25 L-Østre Landsret tiddekrivi l-fatti fil-kawża prinċipali kif jgħ.

26 Il-klijent prinċipali ta’ ATP huwa PensionDanmark, fond ta’ irtirar okkupazzjonali. PensionDanmark jamministra skemi ta’ pensjonijiet ta’ irtirar ma’ luqa bis-sa’ ta’ ftehimiet kollettivi u ftehimiet tal-impri’i mil’uqa f’isem it-12-il organizzazzjoni sindakali u 37 organizzazzjoni tal-persuni li jimpjegaw li jirrappre’entaw 602 000 membri impjegati fi 22 000 impri’a privata u pubblika.

27 Il-proċess tal-provvista ta’ servizzi ta’ ATP huwa kif jgħ. ATP fet’et kont għal kull affiljat ma’ fond ta’ irtirar klijent fl-iskema tal-pensjoni li timmani’ja abba’i ta’ informazzjoni li r’eviet mill-persuna li timpjega. Il-persuna li timpjega tinnotifika lil ATP il-kontribuzzjonijiet għal pensjoni dovuti għall-impjegati kollha tagħha u tittrasferixxi fuq il-kont tal-fond ta’ irtirar ma’ istituzzjoni finanzjarja ammont wie’ed li jirrappre’enta dawn il-kontribuzzjonijiet kollha. L-ammont dovut individwalment għall-benefi’ju ta’ kull impjegat mill-persuna li timpjega skont il-ftehim kollettiv jew il-ftehim tal-impri’a huwa mbagħad akkreditat minn ATP fil-kont tal-impjegat fis-sistema tal-iskemi ta’ pensjoni

tal-irtirar li timmani??ja.

28 Fi kwalunkwe ?in, l-affiljat g?andu a??ess g?all-kont tieg?u g?all-irtirar permezz tas-sit tal-internet tal-fond ta' irtirar. ATP ta??orna l-kontijiet fuq il-ba?i tal-ammonti li jridu jkunu kkreditati u ddebitati b'tali mod li l-bilan? tal-kont jikkorrispondi g?all-ammont tat-tfaddil g?all-pensjoni (minbarra r-rendiment miksub li g?adu ma ?iex irre?istrat).

29 Barra minn hekk ATP tibda l-?bid tal-ammonti mill-kont tal-affiljati tal-fondi ta' irtirar billi tordna lil istituzzjoni finanzjarja t?allas dawn l-ammonti lill-affiljati.

30 Il-fondi ta' rtirar jg?addu huma stess l-investimenti tas-somom im?allsa fl-iskemi ta' rtirar.

31 ATP ti?gura wkoll il-kompiti li ?ejjin g?all-fondi ta' irtirar:

- kompiti amministrattivi: b'mod partikolari l-provvista ta' informazzjoni u ta' pariri spe?ifi?i lill-persuni li jimpjegaw u lill-impjegati (affiljati) dwar l-iskemi offerti mill-fondi ta' irtirar.
- manutenzjoni u ?vilupp tas-sistema, dwar l-i?vilupp u l-manutenzjoni tal-pjattaforma li permezz tag?ha ATP tipprovdi s-servizzi tag?ha g?all-fondi ta' irtirar.
- provvista ta' servizzi relatati ma' kontribuzzjonijiet finanzjarji m?allsa fil-fondi ta' irtirar u ma' pagamenti ta' pensjonijiet lill-benefi?jarji."

32 Sat-30 ta' ?unju 2002, ATP iddikjarat il-VAT fuq il-kunsiderazzjoni ri?evuta g?al fondi ta' rtirar g?al dawn il-provvisti. Fuq il-ba?i tas-sentenza tal-5 ta' ?unju 1997, SDC (C?2/95, ?abra p. l?3017), ATP madankollu kkunsidrat li l-provvista li tikkon?erna l-kontribuzzjonijiet finanzjarji m?allsa fil-fondi ta' rtirar u l-pagamenti ta' pensjonijiet m?allsa minn dawn jikkon?ernaw tran?azzjonijiet dwar pagamenti jew trasferimenti e?enti mill-VAT, skont l-Artikolu 13B(d)(3) tas-Sitt Direttiva.

33 ATP informat lill-iSkatteministerium dwar dan fis-26 ta' ?unju 2002. B'de?i?joni tas-7 ta' Ottubru 2005, dan tal-a??ar ikkunsidra li s-servizzi ta' ATP dwar il-pagamenti ta' pensjonijiet jikkostitwixxu tran?azzjonijiet dwar pagamenti jew trasferimenti e?enti mill-VAT, i?da huwa rrifjuta l-e?enzjoni tal-provvista ta' servizzi g?all-kontribuzzjonijiet finanzjarji g?all-iskemi ta' pensjoni, bl-e??ezzjoni ta' servizzi marbuta ma' r?evuta u tisrif ta?-?ekkijiet. Permezz ta' de?i?joni tat-13 ta' Mejju 2009, il-Landsskatteretten (Tribunal tat-taxxa nazzjonali) kkonferma id-de?i?joni tal-iSkatteministerium.

34 ATP appellat mid-de?i?joni konfermattiva quddiem ir-Retten i Hillerød (Qorti ta' Hillerød) li rrefera l-ka? lill-Østre Landsret.

35 Fil-punt 1.2 tad-de?i?joni tar-rinviju, l-Østre Landsret indikat li l-provvista ta' servizzi li ma ?ewx ikkunsidrati e?enti mill-VAT mill-iSkatteministerium u mil-Landsskatteretten jikkonsistu essenzjalment fi:

“(1) Ir-re?istrazzjoni ta' persuni li jimpjegaw li j?allsu l-kontribuzzjonijiet g?al pensjoni skont l-informazzjoni li jir?ievu minn dawn il-persuni li jimpjegaw.

(2) Il-?olqien ta' kontijiet fis-sistema ta' skemi ta' pensjonijiet ta' ATP g?all-impjegati (affiljati) ibba?ati fuq l-informazzjoni r?evuta mill-persuna li timpjega.

(3) It-tqeg?id g?ad-dispo?izzjoni ta' ri?orsi g?all-?las ta kontribuzzjonijiet finanzjarji g?all-iskemi ta' pensjoni mill-persuni li jimpjegaw sabiex il-kontribuzzjonijiet kollha m?allsa g?all-benefi??ju tal-impjegati tag?hom jistg?u ji?u kkreditati lill-kont tal-fond ta' irtirar f'istituzzjoni finanzjarja permezz

ta' servizz online (internet) jew ta' karta tal-?las.

(4) L-ir?evuta u r-re?istrazzjoni ta' notifikati tal-persuni li jimpjegaw dwar l-allokkazzjoni lill-impjegati varji tal-ammont totali r?evut (b'mod partikolari l-kalkolu u r-regolarizzazzjoni tal-kontribuzzjonijiet tas-sigurtà so?jali li jirri?ultaw direttament mill-kontribuzzjonijiet finanzjarji g?all-fondi ta' irtirar).

(5) L-inklu?joni tal-kontribuzzjonijiet g?al pensjoni g?all-kontijiet differenti affiljati fis-sistema ta' skemi ta' pensjoni ATP, b'mod partikolari l-a??ornament kontinwu tal-kontijiet fuq il-ba?i tal-kontribuzzjonijiet finanzjarji mag?mula u tar-rendiment miksub.

(6) Ir-re?istrazzjoni tal-kontribuzzjonijiet finanzjarji insuffi?jenti.

(7) Il-komunikazzjoni lill-klijenti tal-fondi ta' rtirar tal-kontribuzzjonijiet m?allsa skont il-kostituzzjoni tal-kapital g?all-pensjoni.

(8) Li jintbag?tu siltiet mill-kont.”

36 Quddiem l-Østre Landsret, ATP sostniet li dawn il-provvisti ta' servizzi g?andhom ikunu e?enti mill-VAT:

– b?ala mmani??jar ta' fondi spe?jali ta' investiment, ta?t l-Artikolu 13(1)(11)(f) tal-Li?i dwar il-VAT, li jimplimenta l-Artikolu 13B(d)(6) tas-Sitt Direttiva u/jew

– b?ala tran?azzjonijiet li jikkon?ernaw depo?iti, kontijiet kurrenti, pagamenti, trasferimenti, skont il-punt c ta' din id-dispo?izzjoni li timplimenta l-Artikolu 13B(d)(3) tas-Sitt Direttiva.

37 L-iSkatteministerium kkunsidra li dawn il-provvisti ta' servizzi pprovduti minn ATP ma jistg?ux ikunu e?enti mill-VAT, min?abba li l-fondi ta' irtirar g?andhom ikunu distinti mill-fondi spe?jali ta' investiment g?ar-ra?unijiet li ?ejjin:

– il-fondi ta' irtirar jinkludu servizzi ta' tfaddil g?all-pensjoni u ta' assigurazzjoni; il-pensjonijiet jistg?u jie?du l-forma ta' vitalizju jew ta' pensjoni m?allsa f'daqqa jew wara numru ta' snin; huma jipprovdu assigurazzjoni supplimentari, pere?empju f'ka? ta' mewt jew ta' inkapa?ità g?ax-xog?ol;

– huma l-persuni li jimpjegaw li j?allsu l-kontribuzzjonijiet finanzjarji, bis-sa??a ta' ftehimiet kollettivi, u mhux l-impjegati;

– l-g?an ta' tfaddil g?all-pensjoni huwa li jinkiseb bilan? bejn id-d?ul ir?evut b?ala assi u dawk ir?evuti darba wara l-irtirar, filwaqt li l-investimenti ?eneralment g?andhom b?ala g?an qlig?;

– l-kontribuzzjonijiet g?al fondi ta' irtirar jistg?u jitnaqqsu mid-d?ul taxxabpli, sa ?ertu limitu, skont ir-regoli dwar it-taxxa fuq id-d?ul.

38 Huwa f'dawn i?-?irkustanzi li l-Østre Landsret idde?idiet li tissospendi l-pro?eduri u li tag?mel id-domandi preliminari li ?ejjin lill-Qorti tal-?ustizzja:

“1) L-Artikolu 13B(d)(6) tas-Sitt Direttiva tal-Kunsill 77/388/KE, tas-17 ta' Mejju 1997, fuq l-armonizzazzjoni tal-li?ijiet tal-Istati Membri dwar taxxi fuq id-d?ul mill-bejg? - Sistema komuni ta' taxxa fuq il-valur mi?jud: ba?i uniformi ta' stima g?andu ji?i interpretat fis-sens li l-fondi ta' pensjoni b?al dawk inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali li g?andhom il-karatteristi?i segwenti jaqq?u ta?t il-kun?ett ta' “fondi spe?jali ta' investiment kif definiti mill-Istati Membri” meta l-Istat Membru jqis b?ala fondi spe?jali ta' investiment il-korpi msemmija fil-punt 2 tad-de?i?joni tar-rinviju:

- a) il-qlig? ri?evut mill-impjegat (l-imsie?eb) jiddependi mill-qlig? mill-investimenti mwettqa mill-fond ta' pensjoni;
 - b) il-persuna li timpjega ma hijiex obbligata t?allas kontribuzzjonijiet finanzjarji addizzjonali sabiex l-imsie?eb ji?i ggarantit qlig? iddeterminat;
 - c) il-fond ta' pensjoni jinvesti t-tfaddil b'mod kollettiv skont il-prin?ipju tat-tqassim tar-riskji;
 - d) il-parti l-kbira tal-kontribuzzjonijiet finanzjarji m?allsa lill-fond ta' pensjoni tirri?ulta minn ftehim kollettivi bejn l-organizzazzjonijiet tal-persuni li jimpjegaw u s-sindakati (imsie?ba so?jali) li jirrappre?entaw lill-impjegati differenti u lill-persuni li jimpjegaw u mhux minn ftehim konklu?i fuq il-ba?i individwali mal-impjegati;
 - e) l-impjegat jista' jidde?iedi fuq ba?i individwali li j?allas kontribuzzjonijiet finanzjarji addizzjonali lill-fond ta' pensjoni;
 - f) il-?addiema li ja?dmu g?al rashom, il-persuni li jimpjegaw u l-membri tat-tmexxija jistg?u jag??u li j?allsu kontribuzzjonijiet lill-fond ta' pensjoni;
 - g) parti ddefinita minn qabel tat-tfaddil g?all-pensjoni tal-impjegati li hija s-su??ett tal-ftehim kollettiv hija u?ata biex jinxtara vitalizju;
 - h) l-ispejje? tal-fond ta' pensjoni jit?allsu mill-imsie?ba tieg?u;
 - i) il-kontribuzzjonijiet finanzjarji lill-fond ta' pensjoni huma e?enti, sa ?erti limiti abba?i tal-valur, skont il-le?i?lazzjoni nazzjonali dwar it-taxxa fuq id-d?ul;
 - j) il-kontribuzzjonijiet finanzjarji lil pjan ta' tfaddil g?all-pensjoni individwali, b'mod partikolari dak miftu? ma' stabbiliment finanzjarju, li l-fondi tieg?u jistg?u ji?u investiti f'fondi spe?jali ta' investment, huma e?enti skont il-le?i?lazzjoni nazzjonali dwar it-taxxa fuq id-d?ul bl-istess mod b?al f'(i);
 - k) id-dritt g?all-e?enzjoni tal-kontribuzzjonijiet finanzjarji msemija f'(i) jikkorrispondi g?at-tassazzjoni tal-pagamenti lill-imsie?ba,
 - l) it-tfaddil g?andu b?ala regola ?enerali jing?ata lura wara li tintla?aq l-età tal-pensjoni?
- 2) Fil-ka? ta' risposta affermativa g?all-ewwel domanda, l-Artikolu 13B(d)(6) tas-Sitt Direttiva g?andu ji?i interpretat fis-sens li l-kun?ett ta' "mani??jar" ikopri provvista ta' servizzi b?al dik inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali (ara l-punt 1.2 tad-de?i?joni tar-rinviju)?
 - 3) Provvista ta' servizzi b?al dik inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali li tirrigwarda kontribuzzjonijiet lil fond ta' pensjoni (ara l-punt 1.2 tad-de?i?joni tar-rinviju) g?andha titqies, abba?i tal-Artikolu 13B(d)(3) tas-Sitt Direttiva, b?ala provvista ta' servizzi wa?da jew b?ala diversi provvisti distinti li g?andhom ji?u evalwati b'mod indipendenti?
 - 4) L-Artikolu 13B(d)(3) tas-Sitt Direttiva g?andu ji?u interpretat fis-sens li l-e?enzjoni mill-VAT prevista minn din id-dispo?izzjoni g?at-tran?azzjonijiet relatati ma' pagamenti jew ma' trasferimenti tapplika g?al provvista ta' servizzi b?al dik inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali li tirrigwarda kontribuzzjonijiet finanzjarji lil fond ta' pensjoni (ara l-punt 1.2 tad-de?i?joni tar-rinviju)?
 - 5) Fil-ka? ta' risposta negattiva g?ar-raba' domanda, l-Artikolu 13B(d)(3) tas-Sitt Direttiva g?andu ji?i interpretat fis-sens li l-e?enzjoni mill-VAT prevista minn din id-dispo?izzjoni g?at-

tranżazzjonijiet relatati mad-depożiti ta' fondi jew mal-kontijiet kurrenti, tapplika għal provvista ta' servizzi b'għal dik inkwistjoni fil-kawża prinċipali li tirrigwarda l-kontribuzzjonijiet finanzjarji lill fond ta' pensjoni (ara l-punt 1.2 tad-deċiżjoni tar-rinviju)?”

Fuq id-domandi preliminari

Fuq l-ewwel domanda, dwar il-kunċett ta' “fondi speċjali ta' investment”

39 Permezz tal-ewwel domanda tagħha, il-qorti tar-rinviju tistaqsi jekk l-Artikolu 13B(d)(6) tas-Sitt Direttiva għandu jiġi interpretat fis-sens li l-fondi ta' rtirar, b'għal dawk fil-kawża prinċipali, li għandhom il-karatteristiċi deskritti f'din id-domanda, jaqgħu taħt il-kunċett ta' “fondi speċjali ta' investment kif definiti mill-Istati Membri” fis-sens ta' din id-dispożizzjoni.

40 L-ewwel nett, għandu jittfakkar li skont l-urisprudenza stabbilita, għalkemm l-eżenzjonijiet previsti b'mod partikolari fl-Artikolu 13B(d)(6) tas-Sitt Direttiva jikkostitwixxu kunċetti awtonomi tad-dritt tal-Unjoni li għandhom, b'għala prinċipju, jingħataw definizzjoni komuni li għandha b'għala għan li jiġi evitati divergenzi fl-applikazzjoni tas-sistema tal-VAT minn Stat Membru għall-ieor, b'mod li l-Istati Membri ma jistgħux ibiddlu l-kontenut tagħhom, dan ma huwiex madankollu l-każ meta l-leġislatur ikun ikkonferilhom il-kompitu li jiddefinixxu l-termini ta' eżenzjoni (ara, f'dan is-sens, is-sentenzi tal-4 ta' Mejju 2006, *Abbey National*, C-169/04, para. 14027, punti 38 u 39; *JP Morgan Fleming*, punti 19 u 20, kif ukoll tas-7 ta' Marzu 2013, *Wheels Common Investment Fund Trustees et*, C-424/11, iktar 'il quddiem is-sentenza “Wheels”, punt 16). Issa, l-Artikolu 13B(d)(6) tas-Sitt Direttiva jaqgħi lill-Istati Membri s-setgħa li jiddefinixxu l-kunċett ta' “fondi speċjali ta' investment” (ara s-sentenza *Wheels*, iktar 'il fuq, punt 16).

41 Din is-setgħa ta' definizzjoni hekk kif rikonoxxuta lill-Istati Membri hija madankollu limitata bil-projbizzjoni li jiġi ppreżudikat il-kliem stess tal-eżenzjoni u taħt mil-leġislatur tal-Unjoni (ara, f'dan is-sens, is-sentenzi *JP Morgan Fleming*, punt 21, u *Wheels*, punt 17). Stat Membru ma jistax b'mod partikolari, mingħajr ma jirrendi bla effett il-kliem stess “fondi speċjali ta' investment”, jaqgħel minn fost il-fondi speċjali ta' investment dawk li jibbenefikaw mill-eżenzjoni u dawk li ma jibbenefikawx minnha. Din id-dispożizzjoni għaldaqstant tagħti biss is-setgħa li jiddefinixxi, fid-dritt nazzjonali tiegħu, il-fondi li jikkorrispondu għall-kunċett ta' “fondi speċjali ta' investment” (ara, f'dan is-sens, is-sentenzi *JP Morgan Fleming*, punti 41 sa 43, u *Wheels*, punt 17).

42 Din is-setgħa sabiex jiddefinixxu għandha wkoll tiġi eżerċitata b'osservanza tal-għanijiet imqaddna mis-Sitt Direttiva kif ukoll mill-prinċipju ta' newtralità fiskali inerenti għas-sistema komuni tal-VAT (ara, f'dan is-sens, is-sentenzi *JP Morgan Fleming*, punti 22 u 43, kif ukoll *Wheels*, punt 18).

43 F'dan ir-rigward, għandu jiġi osservat, minn naħa, li l-għan tal-eżenzjoni tat-tranżazzjonijiet marbuta mal-amministrazzjoni ta' fondi speċjali ta' investment huwa, b'mod partikolari, li jiġi ffaċilitat, fir-rigward tal-investituri, l-investment f'titoli permezz ta' organi ta' investment, billi jiġi esklużi l-ispejjeż tal-VAT, u għaldaqstant, billi tiġi għurata n-newtralità tas-sistema komuni tal-VAT fir-rigward tal-għażla bejn l-investment dirett f'titoli u dak li jsejjeż permezz ta' organi ta' investment kollettiv (ara, f'dan is-sens, is-sentenzi *Abbey National*, iktar 'il fuq, punt 62; *JP Morgan Fleming*, punt 45; *Wheels*, punt 19, kif ukoll is-sentenza tas-7 ta' Marzu 2013, *GfBk*, C-275/11, punt 30).

44 B'mod partikolari, fir-rigward tal-prinċipju ta' newtralità fiskali, dan il-prinċipju jipprekludi li operaturi ekonomiċi li jwettqu l-istess tranżazzjonijiet jiġu ttrattati b'mod differenti għal dak li jirrigwarda l-imbir tal-VAT (ara, f'dan is-sens, is-sentenzi *Abbey National*, iktar 'il fuq, punt 56; *JP Morgan Fleming*, punt 29, kif ukoll *Wheels*, punt 20).

45 G?alhekk hemm lok li ji?i ddeterminat, g?all-finijiet tal-applikazzjoni tas-Sitt Direttiva, jekk fondi ta' rtirar, b?al dawk fil-kaw?a prin?ipali, jikkostitwixxu "fondi spe?jali ta' investment" fis-sens tal-Artikolu 13B(d)(6) ta' din id-direttiva.

46 F'dan ir-rigward, g?andu jittfakkar li l-fondi li jikkostitwixxu organi ta' investment kollettiv f'titoli trasferibbli fis-sens tad-Direttiva 85/611 jikkostitwixxu fondi spe?jali ta' investment (ara, f'dan is-sens, b'mod partikolari, is-sentenzi tad-19 ta' Lulju 2012, Deutsche Bank, C?44/11 punti 31 u 32, u Wheels, i??itata iktar 'il fuq, punt 23).

47 Barra minn hekk, g?andhom ukoll ji?u kkunsidrati b?ala fondi spe?jali ta' investment, fondi li ming?ajr ma jikkostitwixxu organi ta' investment kollettiv fis-sens tad-Direttiva 85/611, g?andhom karatteristi?i identi?i g?al dawn tal-a??ar u g?aldaqstant iwettqu l-istess tran?azzjonijiet jew, g?al tal-inqas, g?andhom karatteristi?i komparabbli sal-punt li jinsabu f'kompetizzjoni mag?hom (ara, f'dan is-sens, is-sentenzi ??itati iktar 'il fuq Abbey National, punti 53 sa 56; JP Morgan Fleming, punti 48 sa 51, kif ukoll Wheels, punt 24).

48 Hekk kif indika l-Avukat ?enerali fil-punt 51 tal-konkluzjonijiet tieg?u, huwa stabbilit li fondi professjonali, b?al dawk inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, ma jaqg?ux ta?t id-Direttiva 85/611. Madankollu g?andu ji?i vverifikat jekk tali fondi humiex komparabbli mal-organi li jaqg?u ta?t din id-direttiva u jinsabu f'kompetizzjoni mag?hom.

49 F'dan ir-rigward, jirri?ulta mill-Artikolu 1(2) tad-Direttiva 85/611 li din id-direttiva tirrigwarda organi li l-g?an esklu?iv tag?hom huma l-investment kollettiv, f'titoli trasferibbli u/jew f'assi likwidi finanzjarji o?rajn, ta' kapital mi?bur mill-pubbliku u li jopera fuq il-prin?ipju ta' tixrid tar-riskju, u li l-unitajiet tag?hom huma, fuq it-talba tat-titolari, mixtrija mill-?did jew rimborsati, direttament jew indirettament, mill-assi ta' dan l-organu.

50 Dawn huma organi li fihom diversi investimenti jin?abru u jitqassmu fuq serje ta' titoli, li jistg?u ji?u amministrati b'mod effettiv sabiex jittejbu r-ri?ultati, u li fihom l-investimenti individwali jistg?u jkunu relattivament baxxi. Dawn il-fondi jamministraw l-investimenti tag?hom f'isimhom u g?an-nom tag?hom, filwaqt li kull klijent investitur ikollu sehem fil-fondi imma mhux fl-investimenti tal-fondi nfushom (sentenza Deutsche Bank, i??itata iktar 'il fuq, punt 33).

51 Il-kriterju essenzjali ta' fondi spe?jali ta' investment huwa l-?bir tal-assi ta' diversi benefi?jarji, li jippermetti t-tqassim tar-riskju sostnut minn dawn il-benefi?jarji fuq firxa ta' titoli. Skont l-indikazzjonijiet tal-qorti tar-rinvju, hekk jidher li huwa l-ka? fil-kaw?a prin?ipali, peress li t-tieni u t-tielet pilastru tal-iskema Dani?a ta' pensjonijiet tal-irtirar huma ffinanzjati mill-benefi?jarji tal-pensjonijiet im?allsa. Barra minn hekk, l-?stre Landsret tippre?i?a fil-punt c) tal-ewwel domanda tag?ha, li s-somom inkwistjoni huma investiti skont il-prin?ipju ta' tqassim tar-riskji u, fil-punt a) ta' din id-domanda, li r-riskju tal-investimenti ji?i sostnut mill-affiljati.

52 F'dan ir-rigward, g?andha ssir distinzjoni bejn il-fondi ta' investment inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali u dawk inkwistjoni fis-sentenza Wheels, i??itata iktar 'il fuq. F'din l-a??ar kaw?a, fil-fatt, l-affiljati ma jsostnux ir-riskju li jirri?ulta mill-amministrazzjoni tal-fond ta' investment li fih l-attiv ta' din l-iskema ta' pensjonijiet tal-irtirar huwa mi?bur flimkien, i?da li l-pensjoni hija ddefinita minn qabel abba?i tat-tul tal-karriera mal-persuna li timpjega u l-ammont tas-salarju, u l-kontribuzzjonijiet li l-persuna li timpjega t?allas fl-iskema ta' pensjonijiet tal-irtirar jikkostitwixxu mezz li bih hija tissodisfa l-obbligi legali tag?ha fir-rigward tal-impjegati tag?ha (ara s-sentenza Wheels, punti 27 sa 29). Min-na?a l-o?ra, hekk kif imfakkar fil-punt 51 ta' din is-sentenza, is-sistemi inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali huma ffinanzjati mill-benefi?jarji tal-pensjonijiet im?allsa u huma dawn li jirrispondu g?ar-riskju tal-investment.

53 Ma huwiex rilevanti, fir-rigward tad-determinazzjoni ta' jekk organu jikkostitwixxi fondi speċjali ta' investiment, il-fatt li l-kontribuzzjonijiet huma m'allsa mill-persuna li timpjega. Fil-fatt, dan jista' jkun me'tie? li jittrasferixxi lill-fond ta' irtirar l-ammonti li jikkorrispondu g'all-kontribuzzjonijiet tal-?addiema. Tali intervent materjali ma jbidilx il-fatt li l-kontribuzzjonijiet huma m'allsa g'an-nom tal-affiljati b'fondi li g'andhom ji?u kkunsidrati dovuti lilhom min?abba x-xog?ol tag?hom u li dawn tal-a??ar g'andhom ir-riskju tal-investimenti li f'dan il-ka? immaterjalizzaw. L-Østre Landsret ippre?i?at f'dan ir-rigward, fil-punt b) tal-ewwel domanda, li l-persuna li timpjega ma hijiex obbligata t'allas kontribuzzjonijiet finanzjarji addizzjonali sabiex l-imsie?eb ji?i ggarantit qlig? iddeterminat.

54 Ma huwiex rilevanti wkoll il-fatt li l-ammont tal-kontribuzzjonijiet finanzjarji m'allsa lill-fond ta' rtirar jirri?ulta minn ftehimiet kollettivi bejn l-organizzazzjonijiet tal-persuni li jimpjegaw u s-sindakati. Fil-fatt, dan ma jbidilx il-fatt li l-kontribuzzjoni tit?allas mill-?addiem, jew g'all-inqas f'ismu u g'an-nom tieg?u, li ser jibbenefika mir-rikavat tal-investimenti tieg?u, filwaqt li jirrispondi wkoll g'ar-riskji. Bl-istess mod, ma huwiex rilevanti li l-?addiema jkollhom il-possibbiltà li jag?mlu kontribuzzjonijiet supplimentari jew li persuni o?ra jipparte?ipaw fil-fond ta' rtirar permezz ta' pjan ta' tfaddil g'all-pensjoni individwali.

55 Il-modalitajiet li permezz tag?hom tit?allas lill-affiljati l-kunsiderazzjoni tat-tfaddil imwettaq wara li tintla?aq l-età tal-pensjoni, kemm jekk fil-forma ta' kapital jew ta' pensjoni, ma tikkontestax l-elementi essenzjali tat-tfaddil investit fil-fondi ta' irtirar. Fil-fatt, din tirrigwarda differenza bejn il-metodi ta' kalkolu finanzjarju ta' din il-kunsiderazzjoni u, hekk kif indikat mill-Avukat ?enerali fil-punt 59 tal-konkluzjonijiet tieg?u, it-trasferimenti bejn id-diversi metodi possibbli b'sempli?i tran?azzjoni finanzjarja.

56 Bl-istess mod, kuntrarjament g'al dak li jsostni l-Gvern Dani?, il-fatt li l-kontribuzzjonijiet jistg?u jkunu s-su??ett ta' tnaqqis mid-d?ul taxxabbli skont it-taxxa fuq id-d?ul ma jkollux rilvenza fuq in-natura e?enti jew le, f'dak li jirrigwarda l-VAT, tal-attivitajiet ta' fondi ta' irtirar. Fil-fatt, le?i?lazzjoni nazzjonali fil-qasam tat-taxxa fuq id-d?ul ma tistax tinvalida n-natura uniformi tal-e?enzjonijiet previsti mir-regoli tal-Unjoni dwar il-VAT.

57 Fl-a??ar nett, i?-?ieda tal-element tal-assigurazzjoni ma jaffettwax il-karatteristi?i essenzjali tal-kontribuzzjonijiet g'all-fondi ta' irtirar, meta dan l-element huwa an?illari.

58 F'dan ir-rigward, il-Qorti tal-?ustizzja fil-fatt idde?idiet li jkun hemm servizz wie?ed b'mod partikolari meta element g'andu ji?i kkunsidrat b?ala li jikkostitwixxi s-servizz prin?ipali filwaqt li element ie?or g'andu ji?i meqjus b?ala servizz an?illari li jikkondividi x-xorti fiskali tas-servizz prin?ipali (sentenza Deutsche Bank, i??itata iktar 'il fuq, punt 19 u l-?urisprudenza ??itata). Dan jista' wkoll ikun il-ka? meta ?ew? elementi jew atti, jew iktar, ipprovduti mill-persuna taxxabbli, ikunu marbuta mill-qrib b'mod li jiformaw, o??ettivament, servizz ekonomiku wie?ed li ma jistax jinfired u li s-separazzjoni tieg?u f'partijiet tkun ta' natura artifi?jali (ara s-sentenza Deutsche Bank, i??itata iktar 'il fuq, punt 21 u l-?urisprudenza ??itata).

59 Fid-dawl ta' dawn il-kunsiderazzjonijiet, je?tie? li r-risposta g'all-ewwel domanda tkun li l-Artikolu 13B(d)(6) tas-Sitt Direttiva g'andu ji?i interpretat fis-sens li jistg?u jaqg?u ta?t din id-dispo?izzjoni fondi ta' irtirar, b?al dawk inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, meta huma ffinanzjati mill-benefi?jarji tal-pensjonijiet im'allsa, li t-tfaddil huwa investit skont il-prin?ipju ta' tqassim tar-riskji u li r-riskju tal-investimenti ji?i sostnut mill-affiljati. F'dan ir-rigward ma tantx huwa ta' rilevanza li l-kontribuzzjonijiet huma m'allsa mill-persuna li timpjega, li l-ammont tag?hom jirri?ulta minn ftehimiet kollettivi bejn l-organizzazzjonijiet tal-persuni li jimpjegaw u s-sindakati, li l-modalitajiet finanzjarji tal-?las lura tat-tfaddil huma diversi, li l-kontribuzzjonijiet jistg?u jkunu s-su??ett ta' tnaqqis skont ir-regoli applikabbli g'at-taxxa fuq id-d?ul jew li huwa possibbli li mag?hom ji?died

element ta' assigurazzjoni an?illari.

Fuq it-tieni domanda, dwar il-kun?ett ta' "mani??jar ta' fondi spe?jali ta' investment"

60 Permezz tat-tieni domanda tag?ha, il-qorti tar-rinviju tistaqsi jekk l-Artikolu 13B(d)(6) tas-Sitt Direttiva g?andu ji?i interpretat fis-sens li l-kun?ett ta' "mani??jar ta' fondi spe?jali ta' investment" inklu? f'din id-dispo?izzjoni tkopri provvista ta' servizzi b?al dik inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali.

61 Billi l-Artikolu 13B(d)(6) tas-Sitt Direttiva ma jinkludix definizzjoni tal-kun?ett ta' "mani??jar ta' fondi spe?jali ta' investment", din id-dispo?izzjoni g?andha ti?i interpretata fid-dawl tal-kuntest li fiha ?iet inklu?a, l-g?anijiet u l-istruttura ta' din id-direttiva, b'mod partikolari bit-te?id inkunsiderazzjoni tar-*ratio legis* tal-e?enzjoni li hija tipprovdi (ara s-sentenza Abbey National, i??itata iktar 'il fuq, punt 59).

62 F'dan ir-rigward, fl-ewwel lok g?andu ji?i osservat li hekk kif ?ie mfakkar fil-punt 43 ta' din is-sentenza, l-g?an tal-e?enzjoni tat-tran?azzjonijiet marbuta mal-amministrazzjoni ta' fondi spe?jali ta' investment huwa, b'mod partikolari, li ji?i ffa?ilitat, fir-rigward tal-investituri, l-investment f'titoli permezz ta' organi ta' investment.

63 It-tieni lok, il-kliem tal-Artikolu 13B(d)(6) tas-Sitt Direttiva ma jeskludix, b?ala prin?ipju, li l-immani??jar ta' fondi spe?jali ta' investment jinqasam f'diversi servizzi distinti li jistg?u jaqg?u g?aldaqstant ta?t il-kun?ett ta' "mani??jar ta' fondi spe?jali ta' investment" skont din id-dispo?izzjoni u jibbenefikaw mill-e?enzjoni li din tipprevedi, anki meta huma jkunu pprovduti minn amministratur terz (ara s-sentenzi ??itati iktar 'il fuq Abbey National, punt 67, u GfBk, punt 28).

64 It-tielet lok, jirri?ulta mill-prin?ipju ta' newtralità fiskali li l-operaturi g?andu jkollhom is-setg?a li jag??lu l-mudell ta' organizzazzjoni li, minn prospettiva strettament ekonomika, jaqblilhom l-iktar, ming?a jr ma jkun hemm ir-riskju li t-tran?azzjonijiet tag?hom ji?u esklu?i mill-e?enzjoni prevista fl-Artikolu 13B(d)(6) tas-Sitt Direttiva (ara s-sentenzi ??itati iktar 'il fuq Abbey National, punt 68, u GfBk, punt 31).

65 Ir-raba' lok, il-Qorti tal-?ustizzja ppre?i?at li t-tran?azzjonijiet koperti minn din l-e?enzjoni huma dawk li huma spe?ifi?i g?all-attività tal-organi ta' investment kollettiv (ara s-sentenza Abbey National, i??itata iktar 'il fuq, punt 63). F'dak li jirrigwarda, b'mod partikolari, is-servizzi ta' mmani??jar ipprovduti minn amministratur terz, hija dde?idiet li dawn it-tran?azzjonijiet g?andhom jiformaw unità distinta, ikkunsidrata b'mod wiesa' u jikkostitwixxu elementi spe?ifi?i u essenzjali g?all-immani??jar ta' fondi spe?jali ta' investment (ara, f'dan is-sens, is-sentenzi ??itati iktar 'il fuq Abbey National, punti 70 sa 72, u GfBk, punt 21).

66 Minbarra l-funzjonijiet ta' mmani??jar tal-portafoll, il-funzjonijiet ta' amministrazzjoni ta' impri?i ta' investment kollettiv innifishom jikkostitwixxu funzjonijiet spe?ifi?i g?all-impri?i ta' investment kollettiv, b?al dawk indikati fl-Anness II tad-Direttiva 85/611, ta?t l-intestatura "Amministrazzjoni" (ara s-sentenzi ??itati iktar 'il fuq Abbey National, punt 64, u GfBk, punt 22).

67 Madankollu, il-fatt li s-servizzi ma humiex elenkati fl-Anness II tad-Direttiva 85/611 ma jipprekludix l-inklu?joni tag?hom fil-kategorija tas-servizzi spe?ifi?i li jaqg?u ta?t l-attivitajiet ta' "mani??jar ta' fondi spe?jali ta' investment" fis-sens tal-Artikolu 13B(d)(6) tas-Sitt Direttiva, peress li l-Artikolu 5(2) tad-Direttiva 85/611, jenfasizza, huwa stess, li l-lista ta' dan l-anness "mhumix kompleti" (sentenza GfBk, i??itata iktar 'il fuq, punt 25).

68 Il-Qorti tal-?ustizzja dde?idiet ukoll li servizzi b?all-kalkolu tal-ammont ta' d?ul u tal-prezz tal-unitajiet jew ishma ta' fondi, l-evalwazzjoni tal-assi, il-kontabbiltà, il-preparazzjoni ta' dikjarazzjonijiet g?ad-distribuzzjoni tad-d?ul, l-g?oti tal-informazzjoni u tad-dokumentazzjoni g?all-

kontabbiltà perjodika u għad-dikjarazzjonijiet fiskali, statistika u ta' VAT kif ukoll il-preparazzjoni tal-previżjonijiet tad-dan, jaqgħu ta' il-kunnett ta' "maniġġar" ta' fondi speċjali ta' investiment, fis-sens tal-Artikolu 13B(d)(6) tas-Sitt Direttiva (ara s-sentenza GfBk, iktar 'il fuq, punt 27).

69 Bl-istess mod, il-fatt li s-servizzi pprovduti minn terzi ma jwasslux għal bidla fis-sitwazzjoni uridika u finanzjarja tal-fond ma jipprekludix iktar li dawn jaqgħu ta' il-kunnett ta' "maniġġar" ta' fondi speċjali ta' investiment fis-sens ta' din id-dispożizzjoni (sentenza GfBk, iktar 'il fuq, punt 26).

70 Is-servizzi li l-eżenzjoni tagħhom hija kkontestata fil-kawża prinċipali huma deskritti fil-punt 35 ta' din is-sentenza. Mill-ewwel daqqa t'għajn, jidher li l-erti servizzi ma humiex purament ta' natura teknika, imma li dawn jinkorporaw id-drittijiet tal-affiljati lejn il-fondi ta' rtirar permezz tal-olqien ta' kontijiet fis-sistema ta' fondi ta' irtirar u l-inklużjoni f'dawn il-kontijiet tal-kontribuzzjonijiet imqallsa. Dawn it-tranżazzjonijiet inklużi fil-kontijiet tal-affiljati jidher li għandhom l-effett li d-debitu li l-egħaddiema għandhom fil-konfront tal-persuna li timpjega hija trasformata f'debitu lejn il-fond ta' irtirar.

71 F'dawn il-kustanzji, tali tranżazzjonijiet inklużi fil-kont huma essenzjali għall-amministrazzjoni ta' fondi speċjali ta' investiment.

72 Il-prinċipju ta' newtralità fiskali jsaħħar din il-konklużjoni. Fil-fatt, l-issuettar għall-VAT tas-servizzi pprovduti minn terzi jiffavorixxi l-fondi ta' rtirar li jaqgħu li jirreżistraw huma stess il-kontribuzzjonijiet tal-affiljati meta mqabbel ma' dawk li ddequdu li jsejqu lil terzi, anki meta s-subappaltar ta' dawn is-servizzi jista' jippreżenta xi vantaġġi f'termini ta' effiċjenza għall-benefiċċju tal-fondi ta' irtirar u għalhekk tal-affiljati tagħhom (ara, f'dan is-sens, is-sentenza GfBk, iktar 'il fuq, punt 31).

73 Fir-rigward tas-servizzi l-oħra msemmija fil-punt 35 ta' din is-sentenza, jidher li dan essenzjalment jirrigwarda servizzi ta' kontabbiltà u ta' informazzjoni dwar il-kontijiet, li huma inklużi fl-Anness II tad-Direttiva 85/611.

74 Fir-rigward ta' servizzi b'għal dawk inkwistjoni fil-kawża prinċipali, jidher li mal-ewwel daqqa t'għajn huwa essenzjali għal dak li jiequ l-sieba il-kontijiet tal-affiljati, li jitratta l-informazzjoni neċessarja fornuta mill-persuni li jimpjegaw jew li jiddeterminaw il-kontribuzzjonijiet insuffiċjenti. Barra minn hekk, min jiequ l-sieba il-kontijiet jidher li huwa f'pożizzjoni aħjar sabiex jiddetermina l-ammonti li għad għandhom jittallsu mill-persuni li jimpjegaw lill-fondi ta' rtirar jew li jibgħat ir-rendikonti tal-kont.

75 Madankollu, hija l-qorti nazzjonali, li għandha l-elementi kollha sabiex tanalizza kull tranżazzjoni inkwistjoni fil-kawża prinċipali, tevalwa jekk dawn is-servizzi jaqgħu ta' il-kunnett ta' "maniġġar ta' fondi speċjali ta' investiment" fis-sens tal-Artikolu 13B(d)(6) tas-Sitt Direttiva kif interpretata minn din is-sentenza.

76 Fid-dawl ta' dawn l-elementi, hemm lok li r-risposta għat-tieni domanda hija li l-Artikolu 13B(d)(6) tas-Sitt Direttiva għandu jiġi interpretat fis-sens li l-kunnett ta' "maniġġar ta' fondi speċjali ta' investiment", fis-sens ta' din id-dispożizzjoni, ikopri provvista ta' servizzi li permezz tagħhom organu jinkorpora d-drittijiet tal-affiljati lejn il-fondi ta' irtirar permezz tal-olqien ta' kontijiet u l-inklużjoni f'dawn il-kontijiet tal-kontribuzzjonijiet imqallsa fis-sistema tal-iskemi ta' pensjonijiet tal-irtirar. Dan il-kunnett ikopri wkoll is-servizzi ta' kontabbiltà u ta' informazzjoni dwar il-kontijiet, b'għal dawk li huma inklużi fl-Anness II tad-Direttiva 85/611.

Fuq it-tielet u r-raba' domanda, dwar it-tranżazzjonijiet li jirrigwardaw b'mod partikolari l-pagamenti jew it-trasferimenti

77 Permezz tat-tielet u tar-raba' domanda tagħha, li għandhom jiġu eżaminati flimkien, il-qorti tar-rinviju essenzjalment tistaqsi jekk l-Artikolu 13B(d)(3) tas-Sitt Direttiva għandu jiġi interpretat fis-sens li l-eżenzjoni mill-VAT prevista minn din id-dispożizzjoni għat-tranżazzjonijiet dwar pagamenti jew trasferimenti tapplika għal provvista ta' servizzi b'għal dik inkwistjoni fil-kawża prinċipali li tikkonferma kontribuzzjonijiet finanzjarji lil fond ta' irtirar u jekk tali provvista ta' servizzi għandha tiġi kkunsidrata b'għala provvista ta' servizzi waċda jew b'għala diversi provvisti distinti li għandhom jiġu evalwati b'mod indipendenti.

78 Għandu jittfakkar li t-tranżazzjonijiet eżenti bis-saħħa tal-Artikolu 13B(d)(3) tas-Sitt Direttiva huma ddefiniti skont in-natura tas-servizzi pprovduti u mhux skont il-fornitur jew id-destinatarju tas-servizz (ara s-sentenzi SDC, iġitata iktar 'il fuq, punti 32 u 56; kif ukoll tat-28 ta' Ottubru 2010, Axa UK, C-175/09, għabra p. l-10701, punt 26). Għaldaqstant l-eżenzjoni ma hijiex suġġetta għall-kundizzjoni li t-tranżazzjonijiet isiru minn qertu tip ta' istituzzjoni jew ta' persuna għuridika, peress li t-tranżazzjonijiet inkwistjoni jaqgħu taħt il-qasam tat-tranżazzjonijiet finanzjarji (ara, f'dan is-sens, is-sentenzi iġitati iktar 'il fuq SDC, punt 38, u Axa UK, punt 26).

79 Il-Qorti tal-Ġustizzja ddeċidiet li t-trasferiment huwa tranżazzjoni li jikkonsisti fl-eżekuzzjoni ta' ordni ta' trasferiment ta' somma flus minn kont bankarju għall-ieor. Huwa jikkarakterizza ru u bil-fatt li dan jinvolvi tibdil tas-sitwazzjoni legali u finanzjarja eżistenti, minn naa, bejn min iġallas u l-benefiġjarju, u min-naa l-oġra, bejniethom u l-banek rispettivi tagħhom u, jekk ikun il-ka, bejn il-banek. Barra minn hekk, it-tranżazzjoni li tikkawża din il-bidla hija t-trasferiment tal-fondi bejn il-kontijiet, indipendentement mill-kawża tagħha (ara, f'dan is-sens, is-sentenzi SDC, iġitata iktar 'il fuq, punt 53, u tat-28 ta' Lulju 2011, Nordea Pankki Suomi, C-350/10, għabra p. l-7359, punt 25).

80 Din l-interpretazzjoni ma tippreġudikax il-metodi ta' eżekuzzjoni tat-trasferimenti, b'dawn tal-aħar ikunu jistgħu jsiru permezz ta' d'għal fil-kontijiet. Dan huwa l-ka ta' trasferimenti bejn il-klijenti tal-istess bank jew bejn kontijiet tal-istess persuna, meta dan jista' jkun kemm min qed jagħmel il-ġlas kif ukoll il-benefiġjarju. Matul is-seduta, ATP ippreġi ta li jekk it-trasferiment ta' somom minn kont kurrenti lejn kont ta' tfaddil tal-istess detentur ma jibdel la l-kreditur u lanqas l-ammont tad-dejn, huma biss il-kundizzjonijiet tad-dejn fil-konfront tal-bank li nbidlu. Dan it-trasferiment bejn qeww kontijiet li jappartjenu lill-istess detentur isir permezz ta' d'għal fil-kontijiet, li minnhom jirriġultaw kundizzjonijiet għodda applikabbli għad-dejn.

81 Tali tranżazzjonijiet, kemm jekk imwettqa permezz ta' trasferiment akkumpanjat minn trasferiment ta' fondi jew permezz ta' d'għal fil-kontijiet, jikkostitwixxu provvisti koperti mill-eżenzjoni prevista fl-Artikolu 13B(d)(3) tas-Sitt Direttiva.

82 Għalhekk, hekk kif ġie mfakkar fil-punt 70 ta' din is-sentenza, qerti servizzi li l-eżenzjoni tagħhom hija kkontestata fil-kawża prinċipali, b'għat-tranżazzjonijiet inkluġi fil-kontijiet tal-affiljati ma humiex purament ta' natura teknika, imma dawn jidhru li jinkorporaw id-drittijiet tal-affiljati lejn il-fondi ta' irtirar permezz tat-trasformazzjoni tad-debitu tal-għaddiem fil-konfront tal-persuna li timpjegah f'debitu lejn l-istess fond ta' irtirar.

83 Madankollu, hija l-qorti tar-rinviju, li għandha l-elementi kollha biex tanalizza t-tranżazzjonijiet inkwistjoni, li għandha tevalwa jekk dawn is-servizzi jikkostitwixxu servizzi koperti mill-eżenzjoni prevista fl-Artikolu 13B(d)(3) tas-Sitt Direttiva kif interpretata minn din is-sentenza.

84 Skont il-ġurisprudenza iġitata fil-punt 58 ta' din is-sentenza, hija għandha wkoll tevalwa jekk is-servizzi l-oġra pprovduti mill ATP huma marbuta mill-qrib mat-tranżazzjonijiet inkluġi fil-kontijiet

tal-affiljati li o??ettivament jiffurmaw, servizz ekonomiku wie?ed li ma jistax jinfired u li s-separazzjoni tieg?u f'partijiet tkun ta' natura artifi?jali.

85 Fid-dawl ta' dawn l-elementi, huwa ne?essarju li ting?ata risposta g?at-tielet u g?ar-raba' domanda li l-Artikolu 13B(d)(3) tas-Sitt Direttiva g?andu ji?i interpretat fis-sens li l-e?enzjoni mill-VAT prevista minn din id-dispo?izzjoni g?at-tran?azzjonijiet dwar pagamenti u trasferimenti tapplika g?al provvista ta' servizzi li permezz tag?hom organu jinkorpora d-drittijiet tal-affiljati lejn il-fondi ta' rtirar permezz tal-?olqien tal-kontijiet ta' dawn l-affiljati fis-sistema tal-iskema ta' pensjonijiet tal-irtirar u l-inklu?joni tal-kontribuzzjonijiet minn dawn l-affiljati fil-kont tag?hom kif ukoll tat-tran?azzjonijiet li huma an?illari g?al tali servizzi jew li jikkostitwixxu servizz ekonomiku wie?ed.

86 Fid-dawl tar-risposta g?at-tielet u r-raba' domanda, ma g?adx hemm lok li ting?ata risposta g?all-?ames domanda.

Fuq l-ispejje?

87 Peress li l-pro?edura g?andha, fir-rigward tal-partijiet fil-kaw?a prin?ipali, in-natura ta' kwistjoni mqajma quddiem il-qorti tar-rinviju, hija din il-qorti li tidde?iedi fuq l-ispejje?. L-ispejje? sostnuti g?as-sottomissjoni tal-osservazzjonijiet lill-Qorti tal-?ustizzja, barra dawk tal-imsemmija partijiet, ma jistg?ux jit?allsu lura.

G?al dawn il-motivi, Il-Qorti tal-?ustizzja (Il-?ames Awla) taqta' u tidde?iedi:

1) **L-Artikolu 13B(d)(6) tas-Sitt Direttiva tal-Kunsill 77/388/KEE, tas-17 ta' Mejju 1977, fuq l-armonizzazzjoni tal-li?ijiet tal-Istati Membri dwar taxxi fuq id-d?ul mill-bejg? - Sistema komuni ta' taxxa fuq il-valur mi?jud: ba?i uniformi ta' stima, g?andu ji?i interpretat fis-sens li jistg?u jaqg?u ta?t din id-dispo?izzjoni fondi ta' irtirar, b?al dawk inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, meta huma ffinanzjati mill-benefi?jarji tal-pensjonijiet im?allsa, li t-tfaddil huwa investit skont il-prin?ipju ta' tqassim tar-riskji u li r-riskju tal-investimenti ji?i sostnut mill-affiljati. F'dan ir-rigward ma tantx huwa ta' rilevanza li l-kontribuzzjonijiet huma m?allsa mill-persuna li timpjega, li l-ammont tag?hom jirri?ulta minn ftehimiet kollettivi bejn l-organizzazzjonijiet tal-persuni li jimpjegaw u s-sindakati, li l-modalitajiet finanzjarji tal-?las lura tat-tfaddil huma diversi, li l-kontribuzzjonijiet jistg?u jkunu s-su??ett ta' tnaqqis skont ir-regoli applikabbli g?at-taxxa fuq id-d?ul jew li huwa possibbli li mag?hom ji?died element ta' assigurazzjoni an?illari.**

2) **L-Artikolu 13B(d)(6) tas-Sitt Direttiva 77/388 g?andu ji?i interpretat fis-sens li l-kun?ett ta' "mani??jar ta' fondi spe?jali ta' investment", fis-sens ta' din id-dispo?izzjoni, ikopri provvista ta' servizzi li permezz tag?hom organu jinkorpora d-drittijiet tal-affiljati lejn il-fondi ta' rtirar permezz tal-?olqien ta' kontijiet u l-inklu?joni f'dawn il-kontijiet tal-kontribuzzjonijiet im?allsa fis-sistema tal-iskemi ta' pensjonijiet tal-irtirar. Dan il-kun?ett ikopri wkoll is-servizzi ta' kontabbiltà u ta' informazzjoni dwar il-kontijiet, b?al dawk li huma inklu?i fl-Anness II tad-Direttiva tal-Kunsill 85/611/KEE, tal-20 ta' Di?embru 1985, dwar il-koordinazzjoni ta' li?ijiet, regolamenti u dispo?izzjonijiet amministrattivi li jirrelataw g?al impri?i ta' investment kollettiv f'titoli trasferibbli (UCITS), kif emendat bid-Direttivi 2001/107/KE u 2001/108/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, tal-21 ta' Jannar 2002.**

3) L-Artikolu 13B(d)(3) tas-Sitt Direttiva 77/388 għandu jiġi interpretat fis-sens li l-eżenzjoni mit-taxxa fuq il-valur miżjud prevista minn din id-dispożizzjoni għat-tranżazzjonijiet dwar pagamenti u trasferimenti tapplika għal provvista ta' servizzi li permezz tagħhom organu jinkorpora d-drittijiet tal-affiljati lejn il-fondi ta' irtirar permezz tal-foqien tal-kontijiet ta' dawn l-affiljati fis-sistema tal-iskema ta' pensjonijiet tal-irtirar u l-inkluzjoni tal-kontribuzzjonijiet minn dawn l-affiljati fil-kont tagħhom kif ukoll tat-tranżazzjonijiet li huma anqas illari għal tali servizzi jew li jikkostitwixxu servizz ekonomiku wiegħed.

Firem

* Lingwa tal-kawża: id-Daniż.